

ПРИКАЗИ

Др Дане СУБОШИЋ,
Полицијска академија, Београд

Проф. др Милан Мијалковски: "ОДГОВОР ТЕРОРИЗМУ"

Крајем септембра 2005. године објављена је књига под насловом "**Одговор тероризму**", чији је аутор наш познат стручњак за безбедност, ванредни професор Факултета цивилне одбране Универзитета у Београду, др Милан Мијалковски. Издавач књиге је наведени факултет, а рецензент је Милан Милошевић. Тираж књиге је 500 примерака.

Обим књиге је 311 страна. Структурирана је тако да садржи увод, главни део, два прилога, попис коришћене литературе и индекс важнијих имена и појмова. Главни део рада садржи три функционално повезане целине.

Прва целина главног дела рада доминантно је посвећена генези настанка исламистичког терористичког колективитета "Ал каида". На тај начин, аутор представља сазнања о условима настанка и развоја "Ал каиде", као узроку њеног актуелног стања. Након тога, аутор представља циљеве, активности (с тежиштем на терористичким актима) и организациону структуру (актуелна је за 2001. годину) "Ал каиде". Имајући наведене аспекте разматрања основних обележја "Ал каиде", професор Мијалковски указује на специфичности одбране од ње.

Овај део књиге "**Одговор тероризму**" посебно је значајан због тога што се њиме на једном месту у међусобну везу доводе чињенице о "Четвртом светском рату", који је између осталог последица претходна три светска рата, а посебно Трећег (Хладног)! Према аутору, као и у сваком рату, присутан је непомирљив антагонизам циљева зараћених страна. С једне стране, циљеви "Ал каиде" су *Ума* ("...заједница мухамеданаца, која би најпре обухватала територије настањене припадницима (верницима) исламске верске заједнице, а потом простор читаве наше планете"), *ислам*, *шеријат* (исламски верозакон) итд, док су им супротстављени циљеви антитерористичке коалиције (од 134 до 142 државе, зависно од разматране фазе рата против тероризма), које настоје да сачувају позитивне тековине савременог света. У домену активности "Ал каиде" интересантни су наводи о разноврсти њених "борбених" и "неборбених" ангажовања, при чему аутор посебно истиче загонетност финансирања. Најзад, у овоме делу књиге врло је интересантно

БЕЗБЕДНОСТ

и разматрање "асиметричности" текућег светског рата, због неравнотеже снага зараћених страна, при чему је доминација апсолутно на страни анти-терористичке коалиције.

Друга целина главног дела рада доминантно је посвећена реаговању на терористичке акте. Пре свега, аутор указује на одговор тероризму, а затим на рат против тероризма. Међутим, професор Мијалковски наведеном реаговању на тероризам, додаје још једну, суштинску димензију те реакције, указујући на то да се она односи на страх, како непосредних, тако и посредних жртава терористичких аката.

Разматрани део књиге "**Одговор тероризму**" посебно је значајан због тога што се њиме на једном месту анализирају реаговања на различите терористичке акте у различитим условима. При томе, професор Мијалковски "баштини" искуства која се односе на реакције надлежних органа на терористичке претње и акте, што је посебно значајно, с обзиром на то да су предвиђања трајања рата против тероризма таква, да ће то ратовање трајати веома дуго (према појединим, веома озбиљним прогнозама, рат ће бити окончан за 20 до 30 година).

Поред наведеног, професор Мијалковски у овој целини књиге идентификује мере којима надлежни органи реагују на тероризам. Према њему, у најважнија реаговања на тероризам спадају: политичка, економска, психолошка, медијска, здравствена, просветна, безбедносна и одбрамбена реаговања. Свака од наведених врста реаговања професор разрађује у односу на садржаје и услове у којима се одвијају, настојећи при томе да се задржи на стратегијском нивоу разматрања проблема одговора на тероризам.

Трећа целина главног дела рада доминантно је посвећена основним обележјима терористичких аката у зависности од држава у којима се дешавају. При томе, аутор систематизује основна обележја терористичких аката против држава које су тероризмом највише угрожене, попут: Русије, појединих чланица Заједнице Независних Држава (нпр. Узбекистан), Шпаније, Србије, Македоније, Израела, Ирака, Саудијске Арабије, Авганистана, Индонезије, Филипина и др. Из наведеног списка држава које су најугроженије тероризмом, у овоме делу књиге изостављене су: САД, Велика Британија, Египат, Индија, Пакистан и др. због тога што су претходна два дела књиге била тежишно посвећена управо њима.

Овај део рада посебно је значајан због анализе услова настанка и развоја албанског тероризма на простору Србије и Македоније, његовог актуелног стања, као и претензија његових носилаца да се прошири на Грчку. Као носиоца испољавања албанског тероризма на простору Балкана, аутор идентификује Албанску Националну Армију (АНА), као својеврсног наследника Ослободилачке Војске Косова (ОВК). Наведену терористичку организацију аутор обрађује са аспекта њених активности и структуре, при чему је посебно значајно разматрање њених веза са "Ал каидом".

Прилози непосредно следе главном делу рада. Оба прилога су веома корисна допуна изнетим подацима о изведеним терористичким актима и одговору на њих. Попис коришћене литературе одговара предмету којем је професор Мијалковски у овој књизи посвећен и својеврсан је израз његовог изузетног познавања тероризма и одговора на њега. Најзад, књига завршава индексом важнијих имена и појмова, чиме аутор чини књигу лакшом за сналажење читаоцима, што је од посебног значаја, с обзиром на обиље разноврсних података које садржи.

У актуелној фази теорије и праксе тероризма и одговора на њега, ова књига даје солидну полазну основу за упознавање са разматраним проблемом и супротстављање савременом тероризму, "како мачем, тако и пером"! Међутим, еволуција проблема одговора на тероризам ће захтевати наставак професорових, али и истраживања осталих научника у наведеној области. При томе, посебно значајна димензија ове књиге је подстицај, који њен аутор упућује свим, а посебно млађим колегама, да истрају у напорима који воде коначној победи над тероризмом!